

SAMSUN FOLKLORU

SAMSUN FOLKLORU

ARAŞTIRMA - DERLEME HİKMET GÜRCAN

ARAŞTIRMA - DERLEME
HİKMET GÜRCAN

HİKMET GÜRCAN

12.05.1954 yılında Samsun'da doğdu. İlk Okuldan sonra Ticaret Orta Okulu ve Ticaret Lisesi'ni de Samsun'da bitirdi.

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nun Radyo ve Televizyon Programcılığı Bölümü'nden mezun oldu.

1975 yılında Turizm ve Tanıtma Bakanlığında memuriyete başladı.

Bu Bakanlığın; Personel Dairesi Başkanlığında "Sicil Memuru", Tanıtma Genel Müdürlüğü-Gösteriler Dairesi Başkanlığı, Yurtiçi Festivaller Şube Müdürlüğü ile Foto-Film Şubesi'nde Raportör olarak çalışırken Yurtdışına tanıtım amaçlı çıkan Halk Oyunları Gruplarının denetim görevlerinde bulundu.

Samsun Turizm ve Tanıtma Bölge Müdür Yardımcılığı ve Bölge Müdür Vekilliği görevleri sırasında ilk kez Samsun'da "Tatil Damışma Servisi"ni kurarak bu uygulamanın Bakanlık tarafından benimsenmesi ve ülke genelinde yapılmasına öncülük etti. Yine ilk kez Türkiye'de Mektup zarfları üzerine "Turizm Slogamı" yazılması ve Samsun'daki turistik tesislerin reklamlarının basılması uygulamasını başlatarak ülke genelinde yaygınlaştırılmasını sağladı.

1982 yılında kurum değiştirerek Samsun Valiliği İl Mahalli İdareler Kontrolörü (Teftiş ve Denetim elemanı) olarak çalışmaya ve aynı zamanda yine bir ilk olarak sahada "Samsun Folkloru"nu araştırıp-derlemeye başladı.

1987 yılında kendi isteği ile memuriyetten ayrılarak 2003 yılına kadar ticaretle uğraştı. Daha sonra ticareti de bırakarak zamanının tamamını "Türk Halk Bilimi" çalışmalarına ayırdı.

Evli ve iki kız çocuğu babası olup halen Anadolu Folklor Vakfı Samsun Grubu Başkanlığı görevini sürdürmektedir.

SAMSUN FOLKLORU

ARAŞTIRMA - DERLEME
HİKMET GÜRCAN

SAMSUN FOLKLORU

Araştırma ve Derleme
Hikmet GÜRCAN

SAMSUN ARAŐTIRMALARI: 2006

ANADOLU FOLKLOR VAKFI SAMSUN GRUBU KÜLTÜR YAYINLARI: 3

İl Kùltür ve Turizm Mùdùrlùęù katkılarıyla İl Özel İdaresince
3000 Adet bastırılmıştır.
2007-SAMSUN

*Samsun Folkloru konulu araştırma ve derlemelerimi topladığım bu kitabı
sağlığında insan sevgisiyle dolu koca bir yürek taşıyan babama,
komşularımızın deyimi ile “Zabıta Recep Efendiye” atfediyorum.
Nur içinde yat baba.*

Hikmet GÜRCAN

Samsun	13
Samsun Adı:	13
İlk Kentte Olup Bitenler:	13
Osmanlı İdaresinde Samsun:	14
Samsun Türkçesi	15
Ağız (Dil)	16
Samsun Merkez ve İlçelerinin Aldıkları En Önemli Göçler	17
Samsun Merkez ve Köylerindeki Kafkas Mübadillerin Yerleşimi (1863 -1866)	17
Samsun Merkez ve Köylerindeki Yunanistan Mübadillerinin Yerleşimi	19
Samsun'da Yapılan Halk Oyunları Çalışmalarının Tarihi Gelişimi	25
Halk Bilimi - (Folklor)	28
Halk Bilimi (= Folklorun) Konuları	29
Saha Araştırma ve Derleme Çalışmasına Başlanan İlk Köy	29
İlçelere Göre Halk Oyunları Derleme Sahalarımız	31
Bu İlçe ve Köylerinden Derlenen Halk Oyunlarının Adları	33
Ortak Oyunlar:	37
Ortak Olmayan Oyunlar:	37
Mübadil Oyunları:	37
Samsun Mahalli Halk Oyunları	38
Samsun Mahalli Halk Oyunlarının Karakteristik Özellikleri	41
Samsun Mahalli Halk Oyunlarının Bazılarının Oynanış Biçimleri	41
Samsun Mahalli Halk Oyunlarında Kullanılan Müzik Aletleri	50
Tezeneli-Mızraplı Çalgılar:	50
Üflemeli Çalgılar	51
Vurmalı Çalgılar	51
Yaylı Çalgılar	52
Ağam Ben Yandım	54
Ağır Halay	55
Alafranga	56
Çarşamba Çiftetellisi	57
Oyun Havası	58-59
Gelin Havası	60
Gürcü Horonu	61
Havza Çiftetellisi	62
Hoş Bilezik	63
Kaba Ceviz – 1	64
Kaba Ceviz – 2	65
Kara Çalı	66
Kasap	67
Makinalı	68
Oduncular	69
Sağır Perde	70
Sarhoş Barı	71
Sarı Kız	72
Şinanay	73
Tamzara	74

Temur Ağa	75
Yelleme	76
Samsun İli Mahalli Giyim Kuşamı	83
İlçelere Göre Mahalli Giysi Derleme Sahalarımız	86
A. Gündelik Giysiler:	89
B. Özel Giysiler:	93
Erkek Giyim Kuşamı	102
Samsun Mahalli Halk Müziği	107
Al Eline Kalem	116
Allah Allah Dedik	117
Ata Binmiş Gidiyor (Zöhre)	118
Belinde İpek Kuşak	119
Beni Bir Dost Yaraladı	120
Bir Esmerin Sevdası Var Serimde	121
Bir Mektup Yazayım	122-124
Cebinde Çakısı Var	125
Çarşamba Dedikleri	126
Çarşambayı Sel Aldı	127-128
Çarşamba Türküsü (eski)	129
Dolama Giyer Dolama	130
Eğmeleri	131
Ekin Ektim Çöllere	132
Elinde Süt Küleği	133
Evlerinin Önü Bir Büyük Orman	134
Ey Kargalar (Şinanay)	135
Garşıda Gördüm Seni	136
Gel Gönül Sabreyle	137-138
Kırmızı Buğday Danelerde	139
Ne Ötersin Dertli Dertli	140-141
Niçin Güzel Beni	142-143
Oduncular Gelmez Oldu	144
Oğlan Gider Oduna	145
Samsun Irmakları	146
Samsun Yolu Dolaşır	147
Sarmaşık Bülbülleri	148
Sular Durulur Derler	149-150
Şu Terme'nin İçinde	151
Yamadan Gel Yamadan	152
Yol Üstüne Kurdum Kara Kazanı	153-154
Zeytin de Dallarında(Nizam)	155
Çalgı Yapım Ustaları:	159
Halk Müziği İcra Edenler:	160
Yerel Müzik Aletimiz (Çalgımız)	163
Yerel Giyim-Kuşam Sözlüğü	165
30 Ocak 1923 Tarihinde Lozan Barış Konferansı'nda "Mübadele Sözleşmesi" İmzalanmıştır	179
Sonuç	181
Yararlanılan Kaynaklar	183